

מגדל אור

עמותת יעדים לצפון

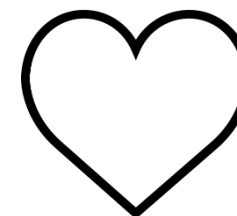
**עיוורון ולקויות ראייה
נגישות. עצמאות. שירותים**

פריסה ארצית

סל שירותים רחב

60 שנות פעילות

מרכז רב-שירותי, הפועל לקידום של
אנשים עם לקויות ראייה או עיוורון לקראת תפקוד עצמאי ושילוב בתעסוקה.
המרכז מהווה חלק מפעילותה של עמותת יעדים לצפון מיסודה של קרן רש"י.

**השירותים מיועדים לכלל האנשים עם תעודת עיוור וכן
לאנשים ללא תעודת עיוור ולאנשים שמעורבים בחייהם.**

חזון

לאפשר לכל אדם עם עיוורון או לקות ראייה
לממש את מלוא הפוטנציאל הגלום בו כאדם.

מענים

שימוש אפקטיבי בטכנולוגיה מסייעת

חממת הנגשה, מרכזי הדרכה
טכנולוגית, מוקד תמיכה
טכנולוגי, יחידת הנגשה דיגיטלית

שילוב בתעסוקה

שירותי אבחון תעסוקתי, הכשרות והשמה בשוק
הפתוח, תוכנית לזוו לשילוב בצה"ל, תוכנית
מנטורים, תוכנית מתנדבים מקריאים, מאגר
השאלה למעסיקים, מפעל מוגן

קידום התפקוד העצמאי

שירותי הדרכה שיקומית/ מכונים לשיקום
ראייה ירודה/ דירות מכינה לחיים עצמאיים

תחום רגשי

תחום חברתי

בית תרבות לעיוור באר שבע | תגי"ל | קבוצת
מטיילי מגדל אור | קבוצת רכיבה על אופני
טנדס | תכנית חברתית מקוונת - הרצאות
ופעילויות שונות לילדים ומבוגרים

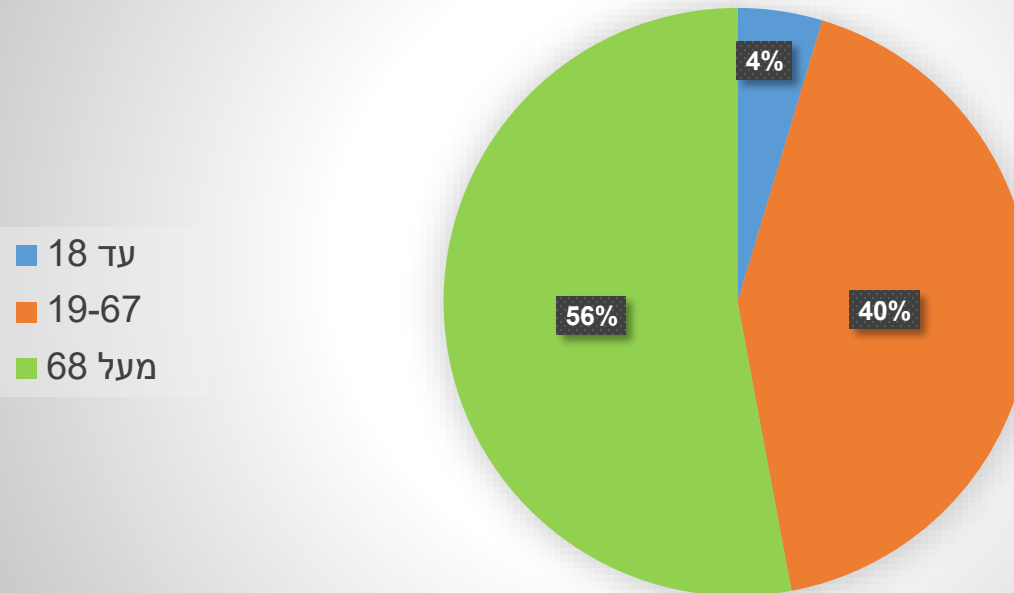
הפצת ידע

מרכז הכשרות
למעגלים תומכים,
מרכז ידע מקוון

מחזיקי תעודות עיוור

מחזיקי תעודת עיוור (נכון לינואר 2021)

23052 נושאי תעודת עיוור

- כ-10% מתוכם אנשים עם עיוורון מוחלט
- כ-1600 איש מתווספים כל שנה
- כ-75,000 איש בארץ עם לקויות ראייה ללא תעודת עיוור

תעודת עיוור ודמ' ליווי

**משרד העבודה הרווחה
והשירותים החברתיים**
חוסן חברתי לישראל

3 קריטריונים לקבלת תעודת עיוור במדינת ישראל

עיוורון מוחלט

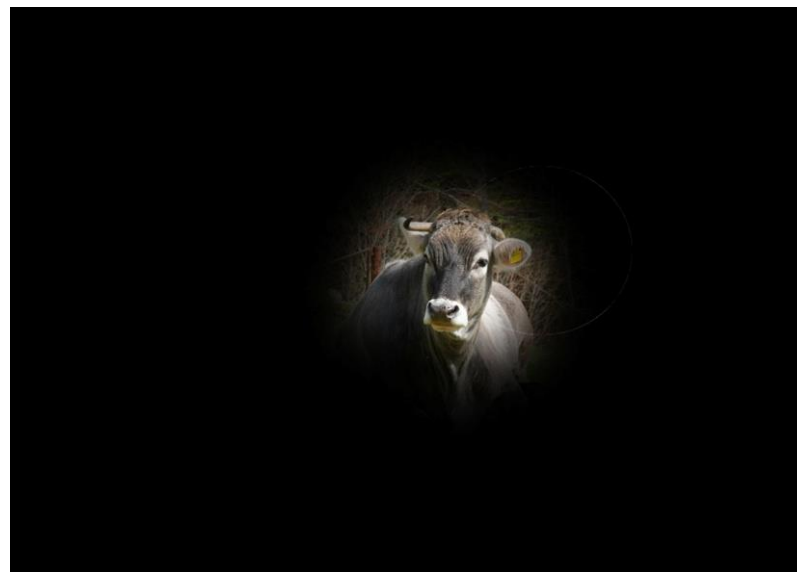
חדות ראייה

שדה ראייה

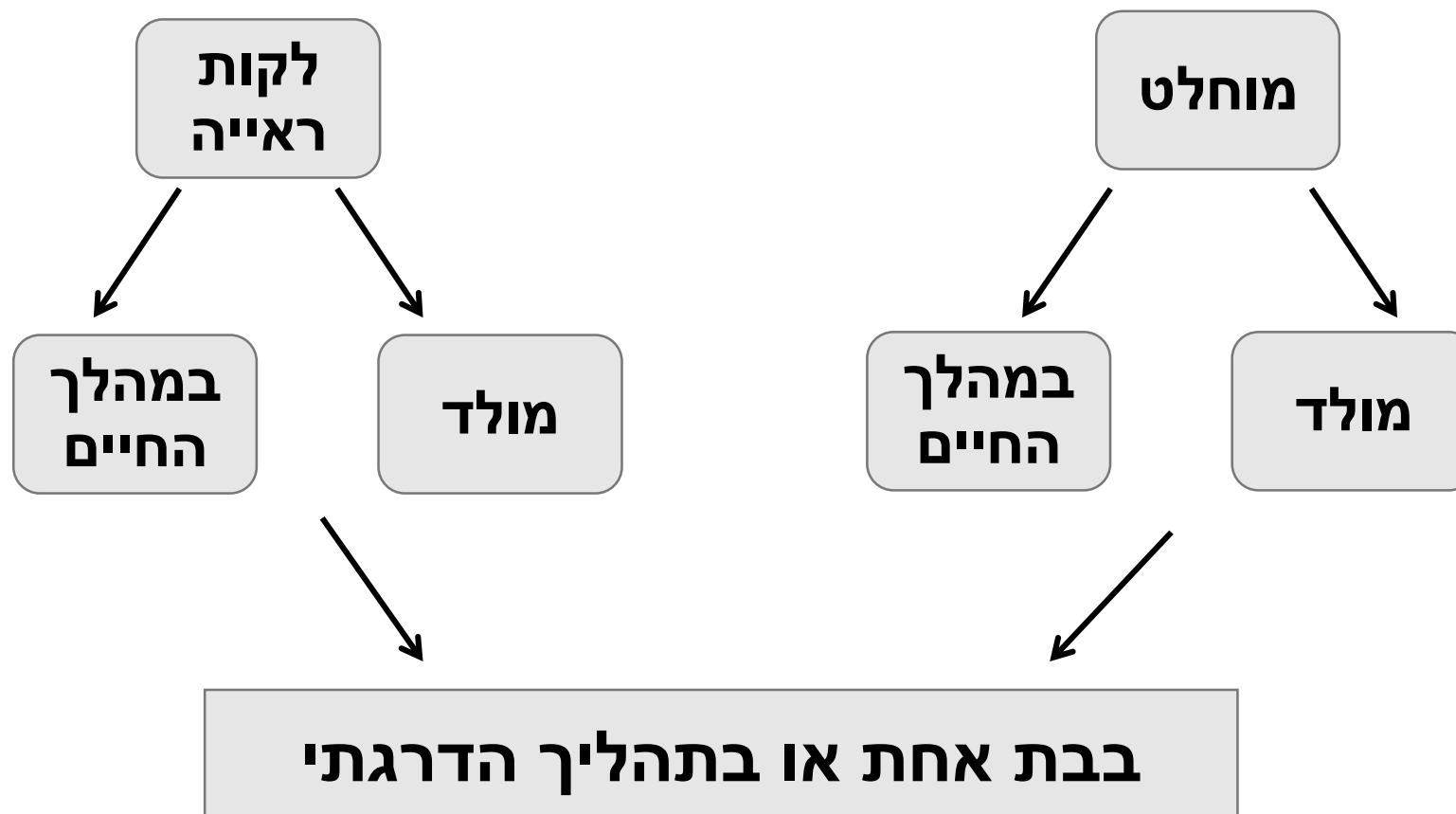
חדות ראייה שאינה עולה על 3/60, עם תיקון אופטי בעין הטובה

ו/או שדה ראייה שאינו עולה על 20 מעלות, עם תיקון
אופטי ובעין הטובה.

עיוורון ולקויות ראייה : משמעויות תפקודיות ורגשיות

הבחנה בין אדם עם עיוורון מוחלט לאדם עם שרידי ראייה

אדם עם שרידי ראייה

לעיתים יכול לתפקד בעזרת הראייה . לעיתים מתפקד בעזרת ראייה + טכניקות יעודיות + שימוש בטכנולוגיה מסייעת.
לעיתים אין שרידי ראייה תפקודיים.

אדם עם עיוורון מוחלט

נזקק לתפקוד בטכניקות ייעודיות ושימוש בחושים אחרים.

תפקוד

קשר מול הסביבה החברתית

מצב בהיר לעצמו ולסובבים

מצב לא בהיר לעתים לעצמו ולסובבים.
לעיתים מטעה

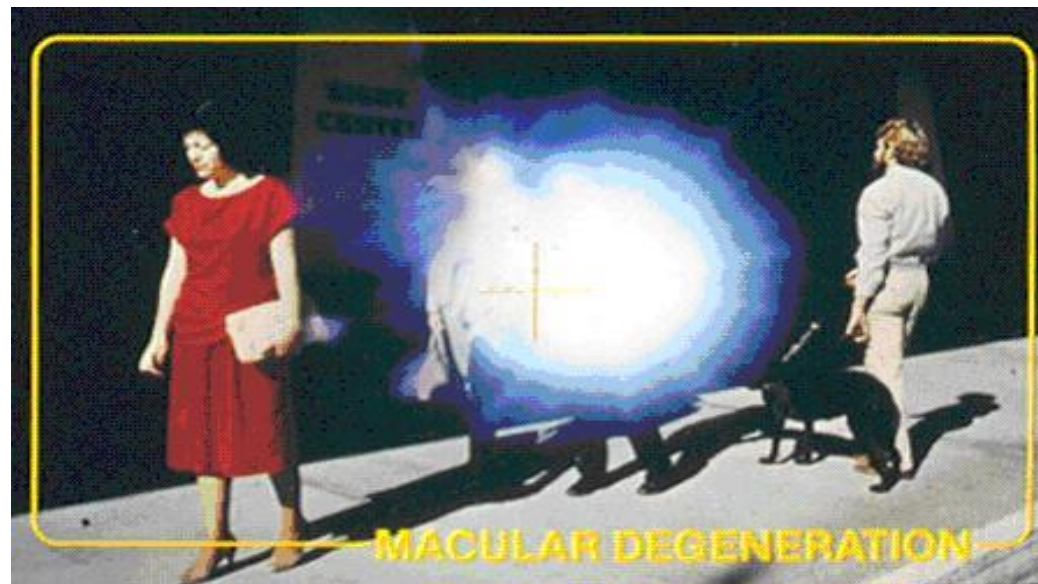
עיוורון מלידה לעומת התעוורות ואיבוד ראייה במהלך החיים

כיצד רואים כשלא רואים? השפעות על התפקוד

ראייה עם ניוון מקולרי גילי (נמ"ג), AMD
פגיעה במקולה
31% מבעלי ת"ע

כתם במרכז הראייה

כיצד רואים כשלא רואים? השפעות על התפקוד

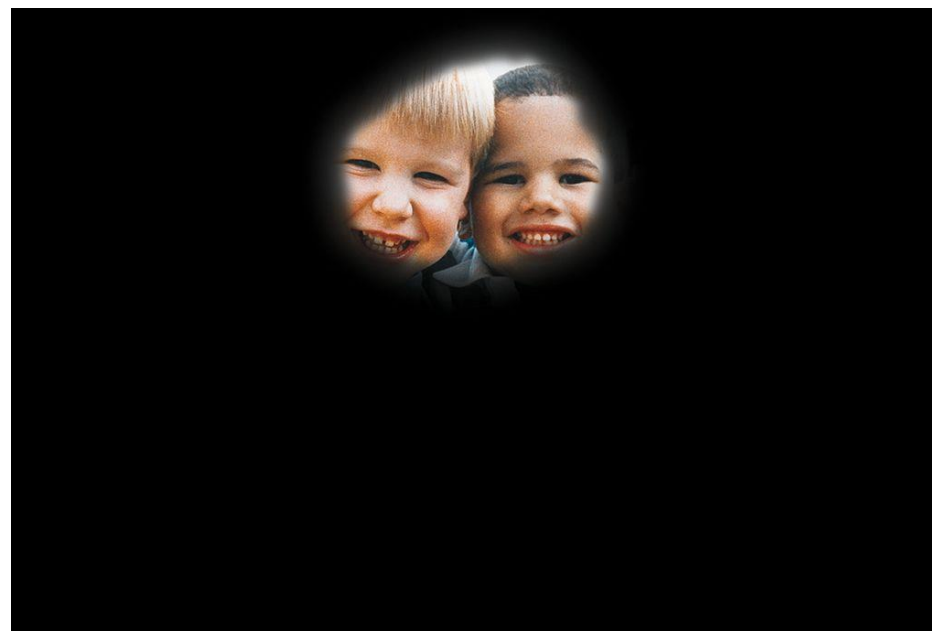

גלאוקומה – לחץ תוך עיני
/ 14% מכלל בעלי ת"ע

כיצד רואים כשלא רואים? השפעות על התפקוד

רטיניטיס פיגמנטוזה
14% מכלל בעלי ת"ע

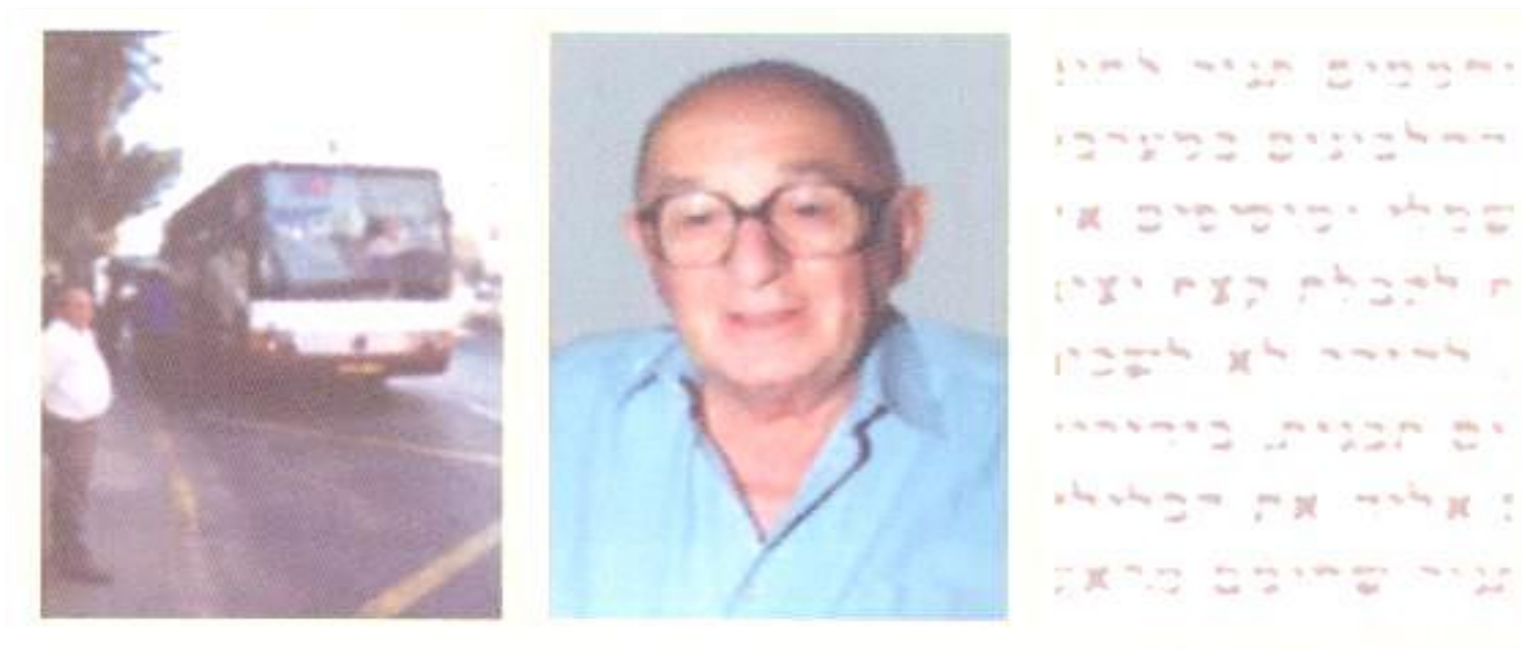
RP - מוות של תאי הקולטנים (פוטורצפטורים) ברשתית העין

כיצד רואים כשלא רואים? השפעות על התפקוד

ראייה עם סכרת
11% מבעלי ת"ע

ראייה עם קטארקט/חדות ראייה ירודה

✓ זיהוי המגבלה

✓ חיזוק נגישות שירות

✓ הכרות עם זכויות, שירותים וטכנולוגיות

שלב 1:

זיהוי המגבלה

כיצד נזהה שעומד לפנינו מקבל אדם עם עיוורון ?

כיצד נזהה שעומד לפנינו אדם עם לקות ראייה ?

רמזים תפקודיים לבעיות ראייה

את/ה מבחין

- חוסר שליטה פתאומי באחת העיניים או בשתיהן, מצמוץ רב. שפשוף העיניים
- כמות רבה של דמעות או הפרשות מהעיניים, שינוי בצבע העין.
- הטיית הראש כדי להתמקד באדם, חפץ או פעילות.
- התקלות בפריטים במרחב.
- הימנעות מפעילות שדורשות ריכוז חזותי גדול.

האדם מדווח

- ראייה כפולה/מעוותת/חלקית של פריט.
- ראיית כתמים/ זבובים/ הילה סביב מקור האור.
- סינוור רב וקושי להסתגל במעבר מאור לחושך והפוך.
- קשיים תפקודיים כמו: קושי להסתדר בלילה, לאתר פריטים, לקרוא.
- עייפות רבה לאחר פעילות הדורשת ראייה כמו קריאה, עבודת יד ועוד.
- כאבים בתוך/ באזור העין, סחרחורת וחוסר יציבות .

שלב 2:

חיזוק עקרונות בנגישות שירות וסביבה

לאדם עם לקות ראייה או עיוורון

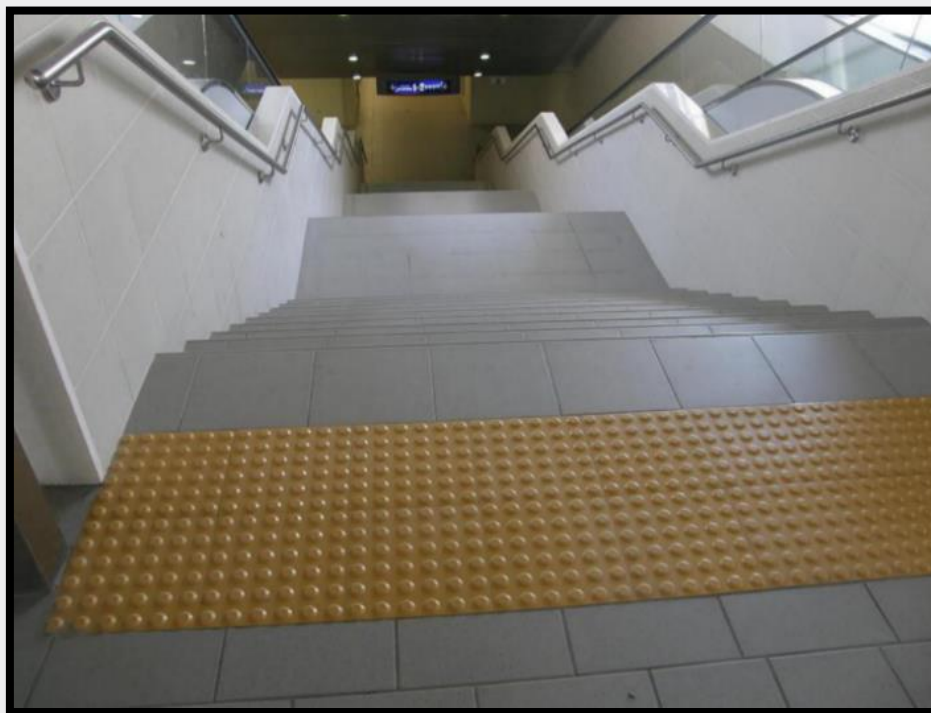
עצמאות

נגישות שירות – מה כוללת ?

טכנולוגיה מסייעת

ביטויים בסביבה הפיסית

תקשורת בין אישית ומודעות

תקשורת בין אישית

מה לא לעשות ?

- לא לצעוק ...
- לא לחשוש משימוש בביטויים כמו "תראה", "תביט", "תסתכל"
- להימנע משימוש בביטויים לא ברורים - כמו "שם", "כאן", "את זה"
- להימנע ממחוות גוף ללא תיווך מילולי -- הושטת יד, הצבעה ו/או הכוונה

תקשורת בין אישית

- ✓ הקפד על הצגה עצמית - במקום לתת לאדם מולך לנחש מי אתה.
- ✓ עשה שימוש בהנחיות מילוליות והגדרות מדויקות ומוכרות - הגדר כיוונים ביחס לגוף האדם ולעצמים במרחב
- ✓ יידע אדם אם אתה מתרחק ממנו, אל תשאיר אותו "לדבר אל עצמו"
- ✓ אם רצונך לסייע לאדם במקרה ספציפי - שאל תחילה אם זקוק לעזרה.

תיווך מילולי – כיצד ?

תיווך מילולי של הסביבה הפיסית והחברתית

מי נמצא ?

כמה אנשים ? מאפיינים ?

היכן יושבים ? במה עוסקים ?

מה נמצא ? מה סביבנו ? כיצד לנוע במרחב

היכן מונח כל חומר

מזון בשולחן האוכל, ציוד בחדר, ריהוט

תקשורת פיסית וניידות- כיצד יש להוביל אדם עם עיוורון ?

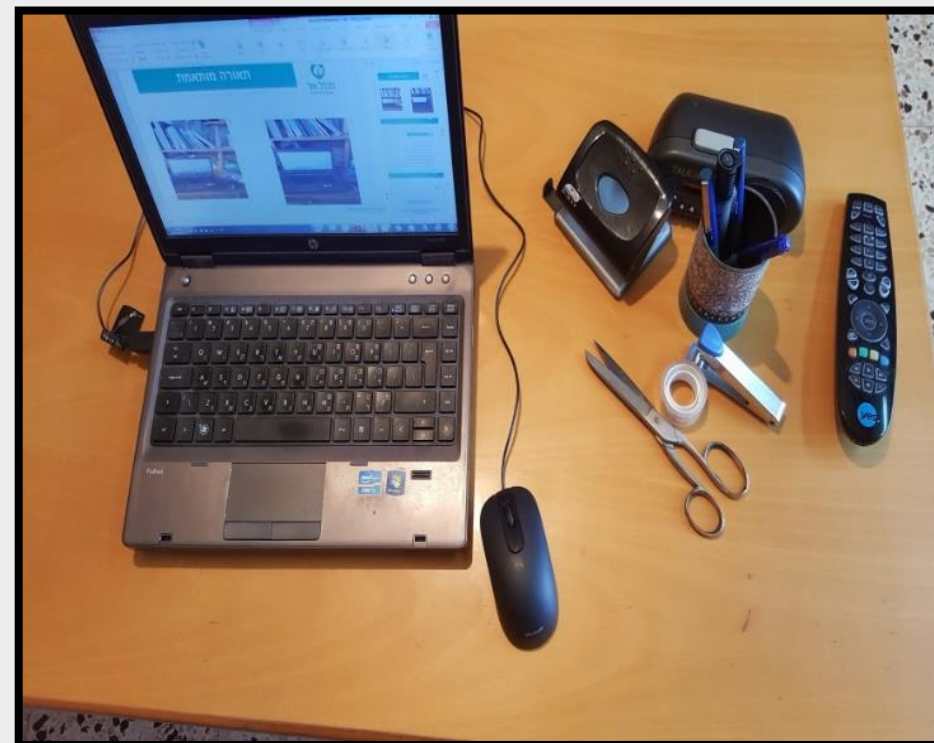
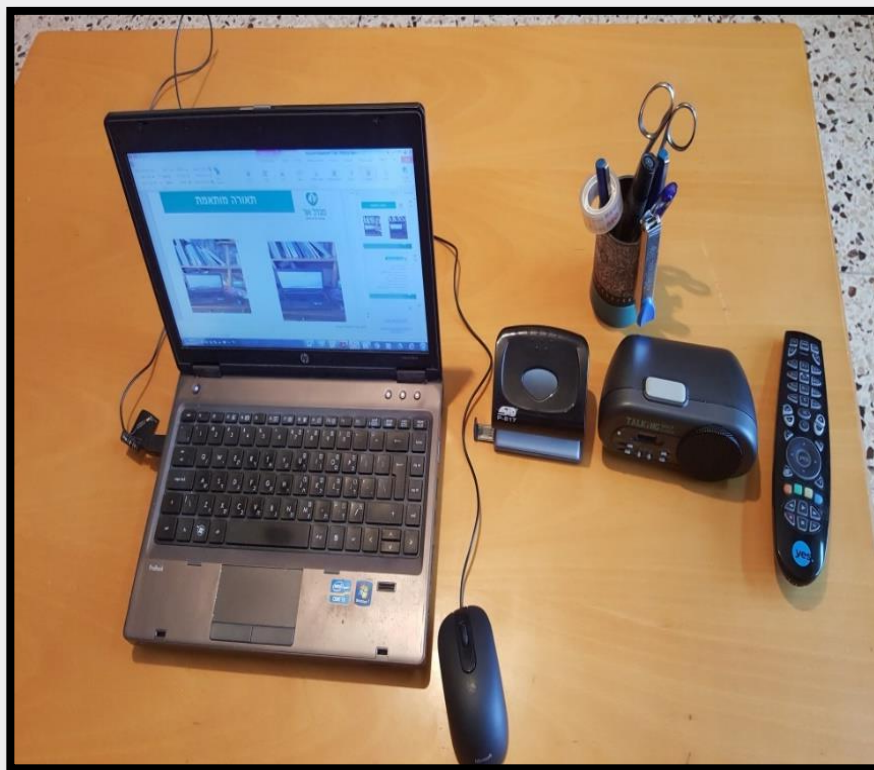

- מגע - יידע אדם בטרם אתה נוגע בגופו או בצידו
- עמוד בצד שבו האדם יכול לראות אותך ומעשיך במינימום מאמץ.
- נידות - ליווי והושבה נכונה בעזרת מגע והכוונה, לא ע"י משיכה במקל

עקרונות הקביעות

עקרון הקביעות

קביעות בסביבה

קביעות באופי סימנים

מרקם, צורה וגודל - הקפדה על שימוש בקופסאות או
עזרי אחסון בעלי סימן או מבנה קבוע

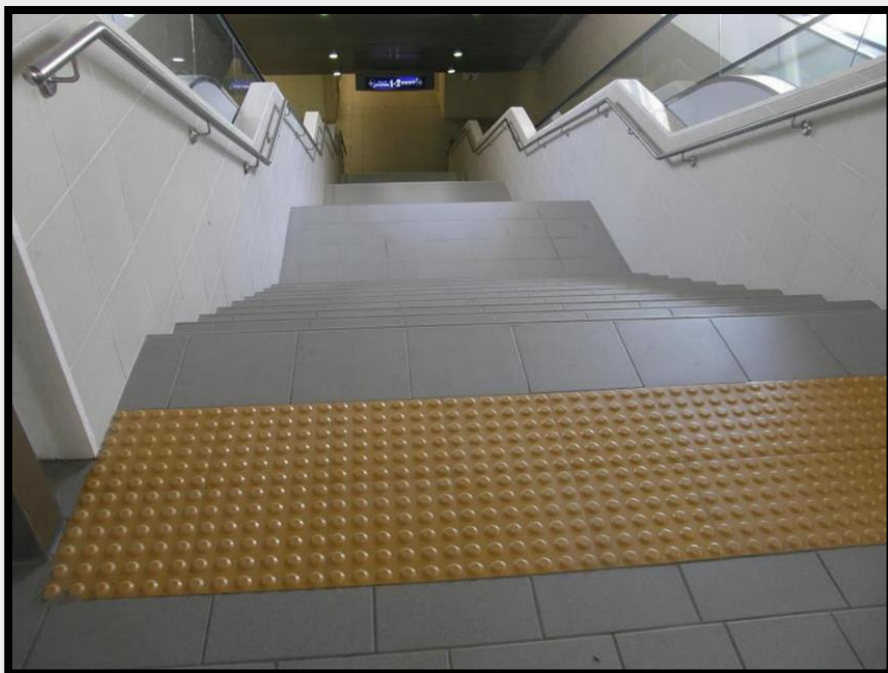

- ✓ מיקום הרהיטים והחפצים במקומות קבועים
- ✓ סידור שולחן וישיבה קבוע
- ✓ מיקום אוכל בצלחת/מגש
- ✓ מסדרונות ומעברים ללא מכשולים ופנויים

קביעות במרחב הציבורי

עקרון הניגודיות Contrast

עקרון הניגודיות Contrast

מסיבת פורים

כולם מוזמנים לחגוג את החג האהוב עלינו, חג פורים!

מוסיקה, אוכל, משחקים, ריקודים

כיף כיף ועוד כיף!!!

ניפגש בחדר אוכל ביום שני 12.03.16 בשעה 19.00

תבואו עם הרבה מצב רוח ושמחה בלב

מסיבת פורים

בחדר אוכל

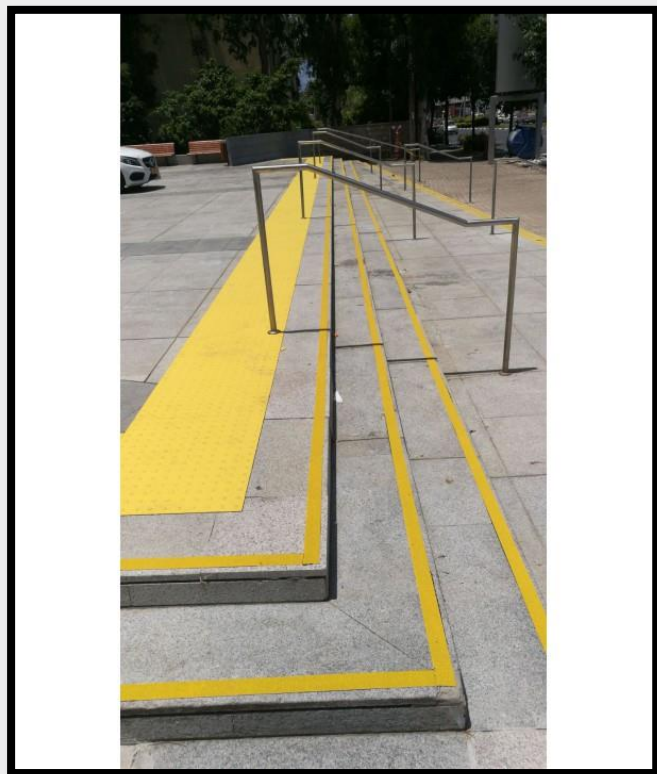
ביום שני 12.03.16

בשעה 19.00

כולם מוזמנים

ניגודיות במרחב הציבורי

כיצד עיקרון הניגודיות רלוונטי לאדם עם עיוורון מלא ?

ניגודיות בתחושה : מרקם או גודל

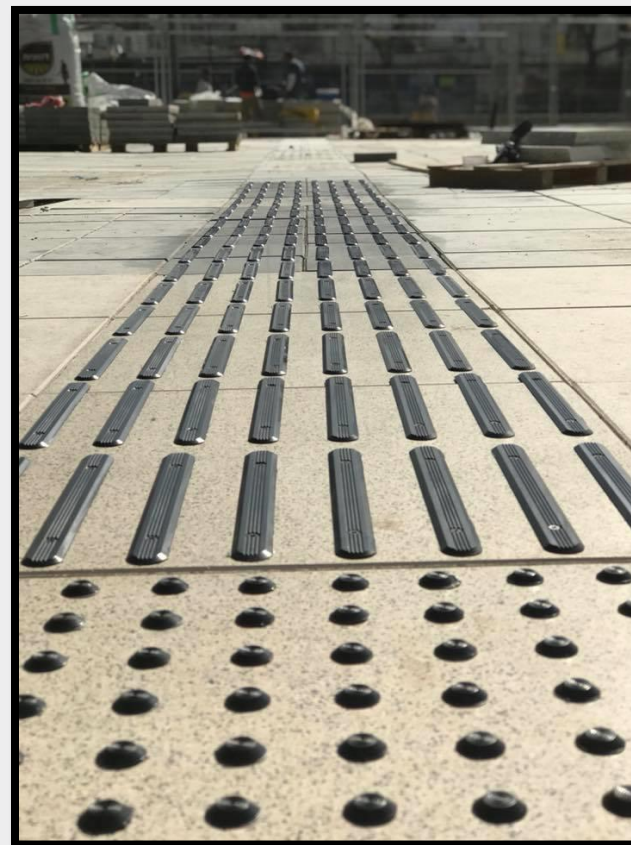
שימוש בחפצים וסימנים בעלי מרקם וגודל שונה
סימון פריטים עם חומר מישושי אשר מאפשר זיהוי "תחושתי"

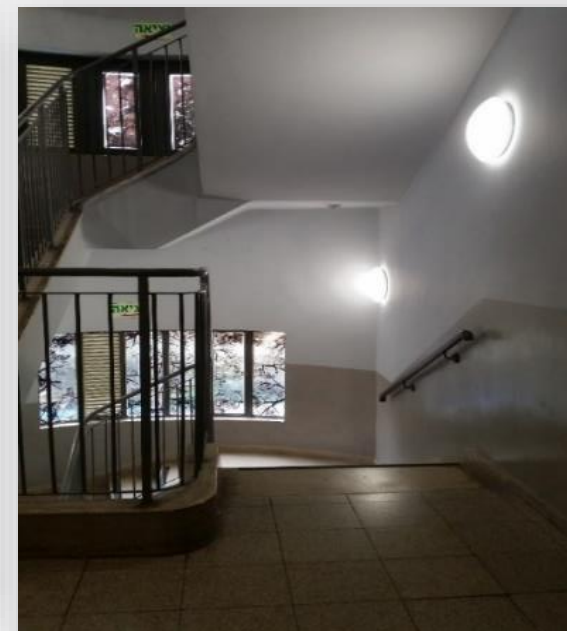
ניגודיות בתחושה במרחב הציבורי

תאורה והצללה

**הקפדה על תאורה בהירה, ממוקדת ולא מסנוורת או עמומה
לעיתים מומלצת תאורה מתכוונת
שימוש בתריסים ווילונות לפי צורך**

טכנולוגיה מסייעת ועזרים

**כל פריט, פיסת ציוד או מערכת מוצר, בין שנרכשו מסחרית, שונה
או מותאמת אישית, המשמשת להגברת, תחזוקה או שיפור יכולות
תפקודיות של אנשים עם מוגבלויות**

טכנולוגיה מסייעת

כל פריט, פיסת ציוד או מערכת מוצר, בין שנרכשו מסחרית, שונה או מותאמת אישית, המשמשת להגברת, תחזוקה או שיפור יכולות תפקודיות של אנשים עם מוגבלויות.

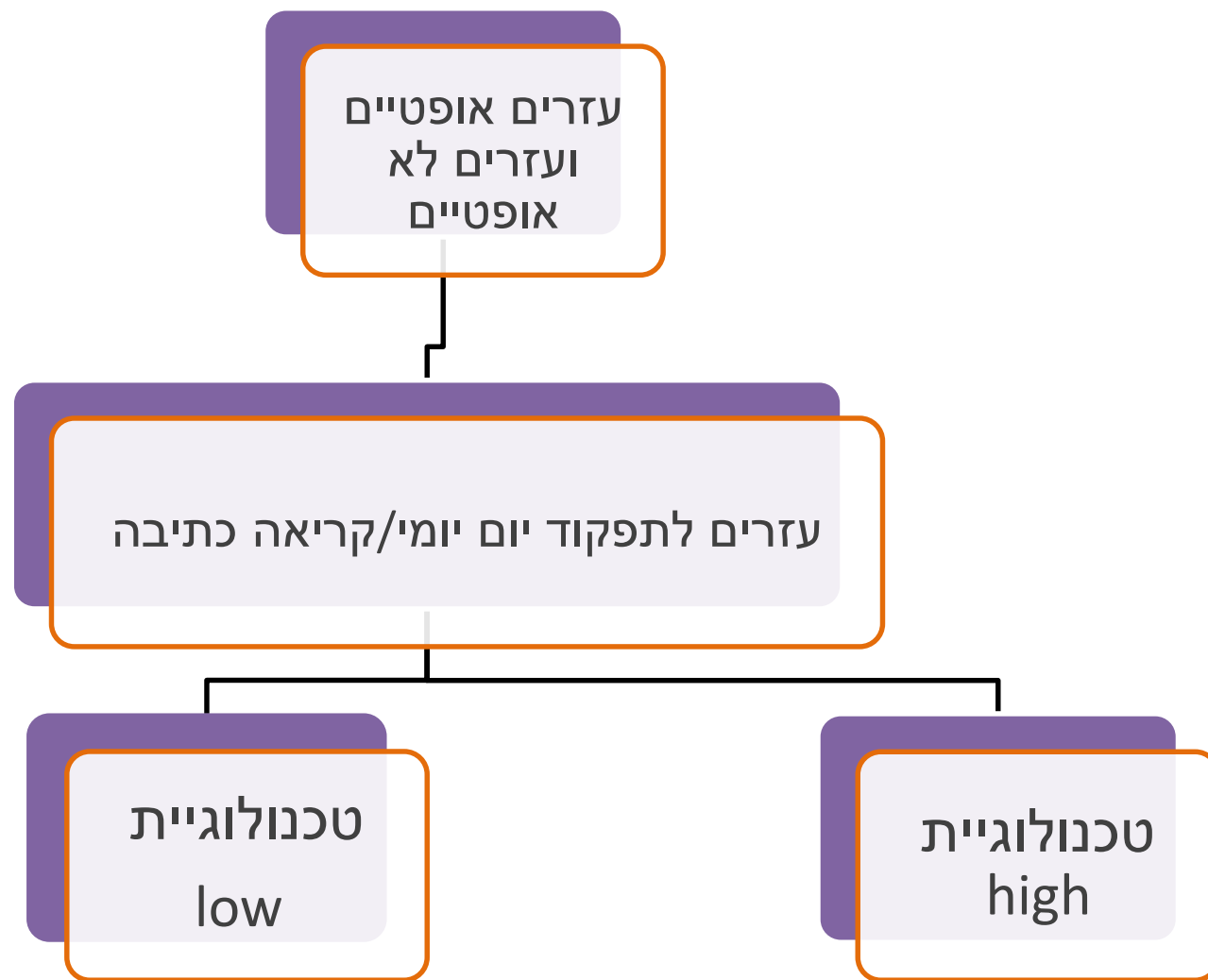

טכנולוגיית high

טכנולוגיית low

תמיכה

מיומנויות שימוש -
הדרכה

מחייב התאמה למשתמש -
רמת שרידי ראייה/תפקוד

מבוסס עקרונות נגישות:
קונטרסט צבע ותחושה, הגדלה וקירוב
תמונה, חיווי קולי

Low tech

High tech

עמדת לימוד נגישה

ברייל

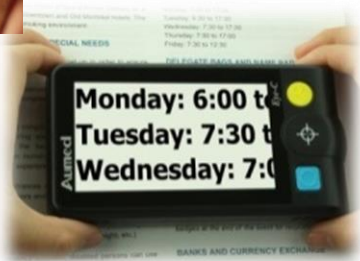
מנוע
דיבור

קורא מסך

הגדלה / התאמה

הטלפון החכם - "all in one"

"סיוע מקדם עצמאות"

מבוסס על 5 עקרונות מרכזיים

תקשורת בין
אישית

תאורה והצללה

טכנולוגיה
מסייעת

קביעות

ניגודיות

חלק ג

שירותים לאדם

עם עיזרון או לקות ראייה

מענים

שימוש אפקטיבי בטכנולוגיה מסייעת

חממת הנגשה, מרכזי הדרכה
טכנולוגית, מוקד תמיכה
טכנולוגי, יחידת הנגשה דיגיטלית

תחום רגשי

שילוב בתעסוקה

שירותי אבחון תעסוקתי, הכשרות והשמה בשוק
הפתוח, תוכנית לזוו לשילוב בצה"ל, תוכנית
מנטורים, תוכנית מתנדבים מקריאים, מאגר
השאלה למעסיקים, מפעל מוגן

תחום חברתי

בית תרבות לעיוור באר שבע | תגי"ל | קבוצת
מטיילי מגדל אור | קבוצת רכיבה על אופני
טנדם | תכנית חברתית מקוונת - הרצאות
ופעילויות שונות לילדים ומבוגרים

קידום התפקוד העצמאי

שירותי הדרכה שיקומית/ מכונים לשיקום
ראייה ירודה/ דירות מכינה לחיים עצמאיים

הפצת ידע

מרכז הכשרות
למעגלים תומכים,
מרכז ידע מקוון

הדרכה שיקומית

לימוד טכניקות ואסטרטגיות לתפקוד עצמאי ושיפור תחושת מסוגלות

- התמצאות וניידות
- טיפול עצמי
- עבודות מטבח תחזוקת הבית
- תקשורת (ברייל, קריאה כתיבה, זיהוי כסף, שימוש בשעונים)
- טכנולוגיה - טלפונים חכמים ומחשבים
- פנאי
- הערכות לשעת חירום

גם לנושאי תעודת עיוור וגם לציבור ללא תעודות עיוור מתקיים בסביבות חייו של האדם

תהליך קבלת השירות

קשר מול עו"ס
רשות
המקומית

- עו"ס ברשות המקומית
- העו"ס מעביר הפניה לקבלת הדרכה מול מגדל אור

קליטת פנייה
והערכות

- קליטת הפנייה בתחום הדרכה שיקומית
- חלוקת ההפניות למורים במחוז
- תיאום טלפוני

תהליך מול
מקבל השירות

- הכרות: אינטייק, הערכת התפקוד וגיבוש תכנית התערבות בשיתוף מקבל השירות
- יישום: תהליך ההתערבות ועבודה בשיתוף ממשקים.
- פרידה: סיום ההתערבות

שיקום ראייה ירודה

המטרה : חיזוק תפקוד עצמאי , ניצול שרידי ראייה

למי מיועד ?

- מחזיקי תעודת עיוור/לקוי ראייה בכל הגילאים.
- בעלי שדה ראייה מצומצם
- בעלי חדות ראייה 3/12 בעין הטובה עם תיקון.
- מתמודדים עם קשיים תפקודיים סביב מצב הראייה
- לא קיבלו מענה מאופטיקה רגילה.

מגדל אור
עמותת יעדים לצפון

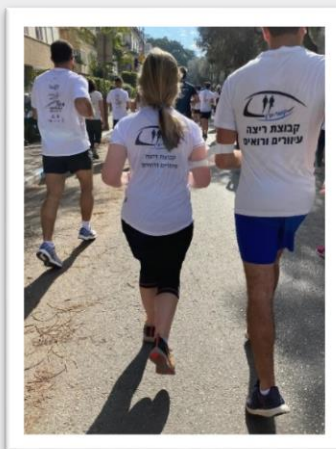
כיצד זה מתבצע ?

1. אבחון והערכה אופטיים באמצעות אופטומטריסט מומחה בראייה ירודה
2. התאמת מכשירים ועזרים לשיפור הראייה באמצעות אופטומטריסט
3. אימון ותרגול בשימוש בעזרים באמצעות מאמן/ת אביזרי ראייה
4. השאלת עזרים לתרגול ולשימוש, בבית הלקוח (כל מסגרת וזמני ההשאלה שלה)
5. תמיכה רגשית אישית וקבוצתית לעיבוד המגבלה, לאדם ולמשפחתו.
6. מתן ייעוץ ומידע ע"י צוות רב מקצועי, אודות שירותים הניתנים בקהילה ותיווך לגופים

המסייעים במיצוי זכויות.

דירות המכילה לחיים עצמאיים

דירות המכילה לחיים עצמאיים מיועדות לצעירים עם לקויות ראייה ועיוורון, בגילאי 18-30 מחזיקי תעודת עיוור לתקופה של עד שנתיים.

מטרת התוכנית : מתן כלים הנחוצים לניהול חיים עצמאיים

- ✓ השתלבות במסגרת כגון: התנסות תעסוקתית, הכשרה מקצועית, לימודים, עבודה וכו'.
- ✓ טיפול פרטני וקבוצתי במגוון תחומים כגון: עיבוד המגבלה, מיומנויות חברתיות, קשר עם המשפחה, הכוונה תעסוקתית והכנה לעולם העבודה.
- ✓ הדרכה לרכישת מיומנויות לתפקוד עצמאי – התמצאות וניידות, בישול, תחזוקת בית, תקשורת, טיפול עצמי.
- ✓ ליווי סביב צריכת שירותים בקהילה כגון: מרפאות, קניות, בעלי מקצוע וכו'.
- ✓ התנהלות כלכלית וניהול חשבון בנק
- ✓ מיצוי זכויות
- ✓ צריכת פנאי

הדירות ממוקמות בעכו, בסמוך לתחבורה ציבורית, מקומות בילוי ופנאי.

בכל דירה מתגוררים עד 6 דיירים.

צוות הדירה כולל: עובדת סוציאלית, מורה שיקומית ומדריכים, ובנוסף כלל הצוות המקצועי של מגדל אור.

שיקום תעסוקתי

בחירת קריירה, אימון לתעסוקה

- **אבחון תעסוקתי מותאם** – מטרה: סיוע בקבלת החלטה

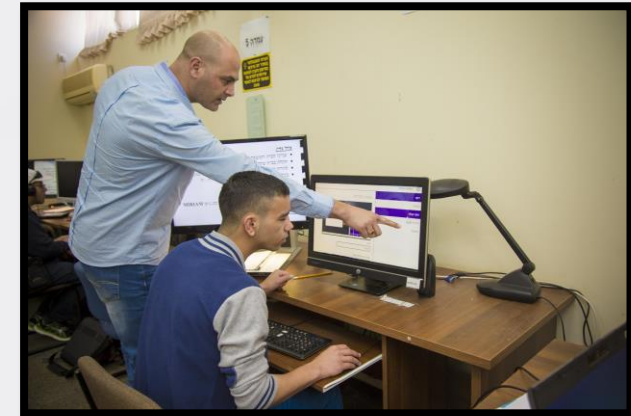
תעסוקתית בהתאם ליכולות, לנטיות התעסוקתיות, לאישיות, למאפייני המגבלה ולדרישות שוק העבודה.

- **טרום שיקום** - תכניות הכשרה לקראת שילוב בלימודים או

עבודה: ליווי רגשי, השלמת השכלה, טכנולוגיה מסייעת, ייעוץ קריירה, לימוד מיומנויות בסיס. אפשרות לשהייה מעונות .

- **הכשרה טכנולוגית** – הכשרה בשימוש במחשב ובציוד

טכנולוגי המותאם למצב הראייה, לצורך לימודים ו/או עבודה.

- **תכנון והתאמת עמדת עבודה ממוחשבת ונגישה** - התאמת המחשבים, אביזרי סיוע

וגיבוש המלצה להכשרה.

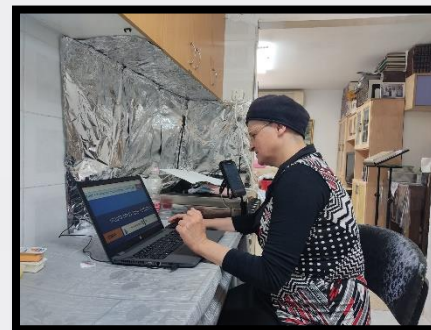
- **שילוב בעבודה**- ליווי לתעסוקה בשוק החופשי

תעסוקה נתמכת

ליווי לתעסוקה בשוק החופשי לאנשים עם לקות ראייה/עיוורון בגילאי עבודה

שלושה שלבים מרכזיים : א.הכרות (איסוף מידע, הכוון תעסוקתי, תוכנית ליווי), ב.הכנה לעבודה וחיפוש משרות, ג.ליווי בעבודה/שימור עבודה.

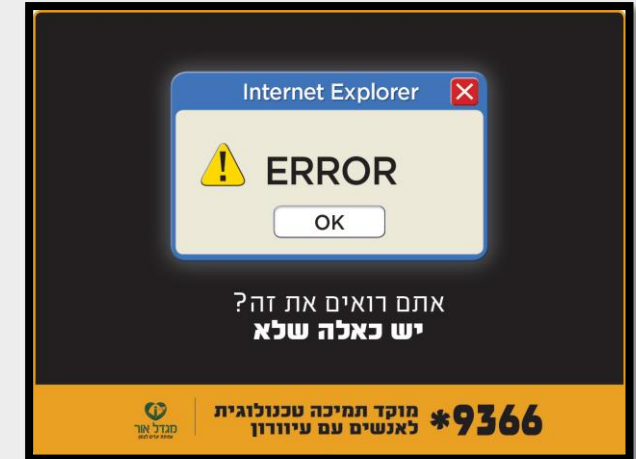
- הכוון תעסוקתי
- שיפור מיומנויות הרלוונטיות למשרות על פי ההכוון התעסוקתי
- סיוע באיתור משרות והכנה לתהליכי מיון
- יצירת קשרים ושיתופי פעולה עם מגוון מעסיקים .
- התאמת עמדת עבודה ממוחשבת והנגשת סביבת העבודה ומטלות התפקיד.
- שימור מקום העבודה - ליווי בקליטה לתפקיד החדש ובשגרת העבודה.

מוקד טכנולוגי 9366 *

- מיזם חדשני, ראשון מסוגו בעולם, המספק תמיכה מותאמת למשתמשי טכנולוגיה עם לקות ראייה ולמעסיקיהם. התמיכה במוקד כוללת:
- תמיכה למחשבים, טאבלטים וטלפונים סלולריים, וכן לגלישה באתרי אינטרנט
- בדיקות נגישות וייעוץ להנגשת אתרי אינטרנט
- בדיקות נגישות של יישומי מחשב במקומות עבודה, למבקשים להעסיק אנשים עם לקויות ראייה ועיוורון

84% ממשתמשי המוקד ציינו בסקר פנימי, כי המוקד מקדם את איכות החיים של אנשים עם לקויות ראייה בישראל, וכ- 70% מהפונים ציינו כי הוא תרם במידה רבה לשיפור איכות הביצועים שלהם בעבודה.

תחום חברתי

✓ המועדון החברתי "בבית התרבות לעיוור" בבאר שבע, הכולל :

1. מועדון ערב לבוגרים למחזיקי תעודת עיוור בגילאים +18

2. מועדון בוקר למחזיקי תעודת עיוור בגילאי +56.

3. מרכז ראות/ תגי"ל - מועדונית לילדים עם לקויות ראייה

בגילאים 6-18

✓ חברותא- תכנית חברתית מקוונת

✓ קבוצת מטיילי מגדל אור.

✓ קבוצת רכיבה על אופני טנדם – מגדל אור

מידע לגבי פעילויות מקוונות נשלח בצרה מרוכזת

טיפול רגשי

סקר חסמים של משרד הרווחה לקבלת השירות שנערך ב2019 הצביע על חסם רגשי, כחסם מרכזי אשר מונע מאנשים לקבל את השירותים השיקומיים.

למי מיועד ?

מקבלי השירות ובני משפחותיהם שחווים קשיים רגשיים סביב התמודדות עם אובדן הראייה והשלכות המגבלה על תחומים שונים בחייהם.

הטיפול ניתן בצורה פרטית במחירים מוזלים - ע"י פסיכולוגים או פסיכותרפיסטים שעברו הכשרה ייעודית בתחום לקוית הראייה ועיוורון וניתן בסניפים של מגדל אור ובקליניקות נגישות של המטפלים ובזום

כיצד לקבל את השירות ?

פניה אישית למכון לראייה ירודה של מגדל אור
0777721300

מוקד טכנולוגי 9366 *

מיזם חדשני, ראשון מסוגו בעולם, המספק תמיכה מותאמת למשתמשי טכנולוגיה עם לקות ראייה ולמעסיקיהם. התמיכה במוקד כוללת:

- תמיכה למחשבים, טאבלטים וטלפונים סלולריים, וכן לגלישה באתרי אינטרנט
- בדיקות נגישות וייעוץ להנגשת אתרי אינטרנט
- בדיקות נגישות של יישומי מחשב במקומות עבודה, למבקשים להעסיק אנשים עם לקויות ראייה ועיוורון

84% ממשתמשי המוקד ציינו בסקר פנימי, כי המוקד מקדם את איכות החיים של אנשים עם לקויות ראייה בישראל, וכ- 70% מהפונים ציינו כי הוא תרם במידה רבה לשיפור איכות הביצועים שלהם בעבודה.

* זוכה פרס Zero Project העולמי, ופרס "קרן אור" של משרד הרווחה לשנת 2017

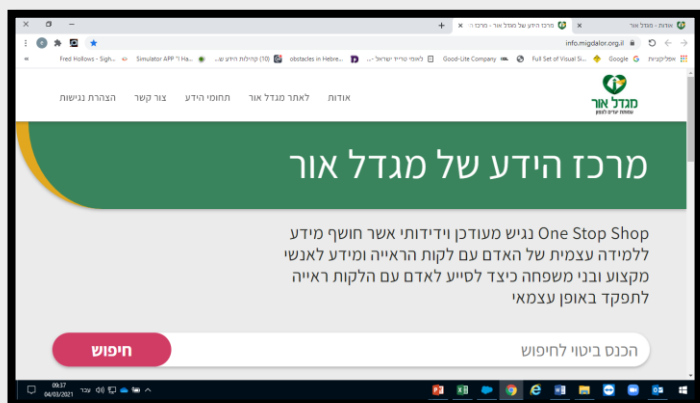
תחום הפצת ידע

✓ מרכז הכשרות – מפגשי הדרכה לסגל אקדמאי,

סגל מנהלי - הוראה נגישה פרונטלית / מקוונת

הרצאות, ימי עיון, הדרכות מקוונות (webinar)

✓ מרכז ידע מקוון – מידע כתוב, סרטונים, מפגשים

info.migdalor.org.il

מקוונים

תודה!

[/https://info.migdalar.org.il](https://info.migdalar.org.il) | **מרכז הידע**

<https://www.migdalar.org.il> | **אתר**